

Nieuwsbrief

Nr. 56 – december 2018

Van de voorzitter

Het jaar 2018 loopt ten einde. Voor de landbouw een jaar met vele gezichten. De pluimveehouderij had te maken met de nasleep van fipronil, varkensboeren vrezden de varkenspest die in de Ardennen rondwaart en hier al zorgt voor lage prijzen. Akker- en tuinbouw en ook melkveehouderij werden geteisterd door extreme droogte. En last but not least waren daar de fosfaatrechten voor de melkveehouderij.

De fosfaatrechten hakken er nog iets harder in dan het fosfaatreductieplan uit 2017. In 2017 zorgde de stoppersregeling er voor dat de korting op dieraantallen niet maximaal doorgevoerd hoefde te worden. Met de fosfaatrechten moet iedereen terug naar de aantallen van 2 juli 2015. Niet grondgebonden: nog meer korting. Melkproductie per koe gestegen? Nog meer korting.

Boeren die op de teldatum 2 juli 2015 met uitbreiding bezig waren maar daar nog niet voldoende dieren voor hadden, vallen tussen de wal en het schip. Een knelgevallenregeling is er wel, maar alleen voor zeer uitzonderlijke gevallen.

De LTO organisatie krijgt vaak het verwijt niet de goede dingen te doen. In 2017 heeft LTO er, samen met NZO, er voor gekozen het fosfaatreductieplan in te voeren. Dit omdat de overheid niet bij machte was om de veestapel onder het fosfaatplafond te houden. Doel van LTO en NZO was om de derogatie te behouden. Daarmee werd voorkomen dat er een groter mestoverschot en hogere mestafzetprijzen zouden ontstaan.

Niet iedereen heeft dezelfde belangen. Grondgebonden bedrijven, snelle groeiers, niet-groeiers, nieuw gestarte bedrijven, biologische bedrijven. Voor het fosfaatrechtenstelsel heeft LTO gepleit om als referentie het jaar 2014 te nemen en niet 2 juli 2015. LTO heeft gepleit voor een ruimere knelgevallenregeling. LTO heeft gepleit om de afoming bij verhandeling te gebruiken voor knelgevallen. De overheid geeft geen extra ruimte voor knelgevallen, behalve als de overige bedrijven nog verder gekort worden. Als de een meer ruimte krijgt gaat het van de ander z'n ruimte af. De overheid legt het probleem zo op het bord van de sector. Vervolgens krijgt de landbouworganisatie het verwijt niet genoeg te doen voor mensen die in de knel zitten.

Volgens mij is het onmogelijk om aan ieders wensen te voldoen. Ik denk dat we slechter af waren geweest als er geen landbouworganisatie zou zijn, juist ook in dit dossier. En dat die landbouworganisatie nog veel meer dingen doet, kunt u in deze nieuwsbrief lezen.

Graag wil ik iedereen fijne feestdagen toewensen, en het allerbeste voor het nieuwe jaar. Zowel voor u persoonlijk als ook voor uw bedrijf!

Mark Ormel

Met de klas de boer op

In Winterswijk zijn in de afgelopen maand een 11 tal groepen leerlingen de boer op geweest. Alle 18 basisscholen zijn benaderd en hiervan reageerden dus 11 groepen. De groepen 7 en 8 worden uitgenodigd. Vooral de klassen van scholen uit de bebouwde kom doen mee. Wel is het aanbod voor schoolklassen om op excursie te gaan erg groot. Een leerkracht gaf aan dat ze elke week wel op een excursie kunnen. Ze moeten dus kiezen. Toch geven de deelnemende onderwijzers aan dat ze het een goed initiatief vinden van ons. Kinderen komen echt even in een andere omgeving en zien, horen, ruiken, voelen en proeven iets van het bedrijf. De leerlingen zijn enthousiast en nieuwsgierig. Als LTO commissie Winterswijk zijn we blij dat er enthousiaste melkveehouders zijn die een groep willen rondleiden. Dank hier voor. Campina heeft lesmateriaal, fristi en chocolmel beschikbaar gesteld voor de leerlingen. Via WCL Winterswijk komen wij zelf uit de kosten en kunnen we de gastvrije boeren een bedankje brengen.

Arjan Tolkamp

Zonnepanelen op uw dak ff aandacht!!

Momenteel zijn zonnepanelen erg hot. Bij particulieren, bedrijven en coöperaties overal is het momenteel onder de aandacht. Ook bij boeren komen deze initiatieven voor. De "noodzaak" van CO2 reductie zal zeer waarschijnlijk ook bij ons als agrarische bedrijven op het bord gelegd worden. Maar als dat zo is dan wilt u de CO2 reductie die met de

zonnepanelen gerealiseerd worden op uw dak daar ook voor kunnen meetellen. Nu is het dus maar de vraag of dit ook kan.

Tijdens de vakgroep vergadering voor melkveehouderij kwam hier nog geen duidelijk antwoord op. Loopt de opgewekte stroom via uw eigen meter terug op het net dan zal het waarschijnlijk zijn dat u ook die CO2 reductie mag meetellen in de opgave die uw bedrijf misschien krijgt. In alle andere constructies van verhuur of lease en dergelijke met stroommeters die niet van uw bedrijf zijn is dat maar zeer de vraag. Ik denk dat uw LTO bestuur daar best verder naar informeren mag hoe dit in de praktijk gaat uitwerken. Dus hebt u plannen om zonnepanelen te plaatsen op uw dak, zorg dan dat u weet wie de eventuele CO2 reductie mag meetellen. Wordt vervolgd....

Arjan Tolkamp

OZB in Oost Gelre

De OZB (Onroerend Zaak Belasting) is voor veel agrarische bedrijven een behoorlijke kostenpost. Aanslagen van OZB. Beleidsmedewerker Taeke Wahle analyseert deze gemeentelijke belastingtarieven op verzoek van de afdelingen. De belastingaanslag is afhankelijk van 2 factoren, namelijk de WOZ-waarde (Waarde Onroerende Zaken) en het tarief. In dit artikel zal ik verder alleen aandacht schenken aan het tarief. Dit tarief wordt in de meeste gemeenten in december door de raad vastgesteld. Er zijn 3 tariefgroepen te onderscheiden, namelijk het tarief voor het eigendom van woningen, het eigendom van niet-woningen (NW) en het gebruik van NW. Agrariërs worden dus 2 x belast voor hun onroerend goed, terwijl dit voor particulieren maar 1 x is. In onze ogen is het onrechtvaardig dat bedrijven veel meer OZB-belasting betalen dan particulieren. Om dit aan te tonen hebben we een verhoudingsgetal berekend, de zogenaamde scheefgroei. Dit is het tarief voor NW-eigendom plus NW-gebruik gedeeld door het tarief van woningen. Met de voorgestelde tarieven voor 2019 in Oost Gelre wordt de scheefgroei komend jaar: $2,5 \left((0,172 \% + 0,163 \%) / 0,133 \% \right)$. Of om dit concreet te maken: Voor een woning van 250.000 Euro betaalt een particulier 332,50 Euro OZB terwijl een agrariër voor dezelfde woning 837,50 Euro betaalt; 2,5 keer zoveel dus.

Natuurlijk is een scheefgroei van 2,5 hoog, maar 2 jaar geleden was de scheefgroei nog 2,7. We hebben afgelopen jaren veel inzet verricht om de scheefgroei naar beneden te krijgen: we hebben brieven geschreven, raadsleden benaderd, ingesproken in gemeenteraadsvergaderingen en gesprekken gevoerd met de wethouder en ambtenaren. Dit heeft er in geresulteerd dat men heeft toegezegd om in meerdere jaren toe te werken naar een afname van de scheefgroei.

Wat betekent dit in Euro's voor een agrarisch bedrijf in Oost Gelre met een totale WOZ-waarde van 800.000 Euro? In 2017 betaalde een bedrijf van die omvang 2816 Euro belasting. In de toekomst betaalt dit bedrijf, als de scheefgroei naar 2,2 is teruggebracht, 2294 Euro aan belasting. Dit is 522 Euro minder. Dus op het gebied van de OZB hebben de leden in Oost Gelre al een groot deel de contributie terugverdiend door onze inzet!

Luc Ratering

Er even tussenuit

Het is een traditie geworden dat de LTO afdelingen Achterhoek Noord en Oost Achterhoek elke drie jaar een 6 tot 8 daagse busreis organiseert voor haar leden. Het succes van de vorige reizen is voor ons als organisatie voldoende reden om volgend jaar september 2019, wederom een reis te organiseren.

Ook proberen wij enkele excursies naar agrarische of aanverwante bedrijven in het programma op te nemen Een week waarin veel geboden zal worden met de nadruk op gezelligheid en veel plezier.

Als organisatie hopen wij u een aantrekkelijk programma aan te kunnen bieden. Als het volledige programma klaar is zullen wij u hierover verder informeren.

Mocht u nu al geïnteresseerd zijn naar de reis, dan kunt u nu al aangeven dat u t.z.t de reisinformatie wilt ontvangen, liefst per email.

U moet deze informatie als een vooraankondiging zien maar het aller belangrijkste van deze reis is: "Er even tussenuit".

Reiscommissie:

Jan Stokkers 0545- 224621 jan.mini.stokkers@hetnet.nl
Cobi Pleiter 0544-461645 hermanencobi@outlook.com
Herman Vehoff 0544-481994 h.vehoff@hetnet.nl

Samen werken aan veiligheid

Op 15 november jongstleden was er een avond georganiseerd door LTO afdeling Oost Achterhoek samen met Onderlinge Waarborgmaatschappij Achterhoek. Een drietal sprekers vertelden over zaken waarmee boeren te maken hebben.

Wilko Letting van Arepa Inspexx vertelde over het belang van het keuren van elektrische installaties. Hij toonde veel voorbeelden van levensgevaarlijke situaties door verkeerd gebruik van apparatuur. Jetty Middelkoop, adviseur gevaarlijke stoffen bij brandweer Amsterdam Amstelland, hield een verhaal over de gevaren bij het vrijkomen van gassen uit kuilen en uit mestputten. Jetty gaf veel tips over wat je wel en juist niet moet doen bij het mixen van mest. Dirk Jan Meuleman van Agriver praatte ons bij over weersextremen en de mogelijkheid om je hier tegen te verzekeren. Met de droogte van dit jaar zeker iets om over na te denken.

We kijken terug op een zeer geslaagde avond. Onderlinge Achterhoek nogmaals bedankt!

Mark Ormel

Huiskamerbijeenkomst Oude-IJsselstreek

Op 12 december was er een huiskamerbijeenkomst in het dorps huis van Heelweg, er waren 9, voornamelijk melkveehouders, aanwezig. Naast enkele plaatselijke bestuurders was Jos Verstraten vanuit de vakgroep melkveehouderij gevraagd om een toelichting te geven over het fosfaatdossier. Nadat Jos Verstraten de tijdslijn van het fosfaatdossier en de inzet van LTO had toegelicht kwam de discussie opgang. Daarnaast kwamen thema's als CO2 reductie, perspectief voor bedrijfsopvolgers en imago verbetering van de landbouw aan de orde. Als commissie Oude IJsselstreek kijken we terug op een geslaagde bijeenkomst.

Sander Fisser

Jan Cees Vogelaar en Gees Rotgers

Op donderdag 24 januari 2019 organiseren we een ledenavond met als onderwerp "Wat is de waarheid".

Jan Cees Vogelaar is voorzitter van het Mesdag Zuivelfonds. Het Mesdagfonds ondersteunt onder andere wetenschappelijk onderzoek naar toekomstig of huidig beleid in de melkveehouderij. Jan Cees Vogelaar legt uit wat het belang is om te strijden voor beleid gebaseerd op feitelijke waarheden.

Geesje Rotgers is onafhankelijk onderzoeksjournalist voor het blad V-focus. Voor het Mesdagfonds heeft Geesje Rotgers ook een aantal onderzoeken uitgevoerd zoals ammoniak en waterkwaliteit. Als onderzoeksjournalist werkt Geesje Rotgers met feiten en wetenschappelijke onderbouwing. Geesje Rotgers neemt u mee in de bizarre zoektocht naar de waarheid.

De uitnodiging voor deze avond volgt, zet de datum alvast in de agenda; donderdag 24 januari 2019, locatie: De Radstake, aanvang 20.00 uur.

Gerben Obbink

LTO Noord Informatiecentrum

Het informatiecentrum is telefonisch te bereiken via:
T 088-888 66 66 (optie 2) of per mail op E
info@ltonoord.nl.

Bestuursleden LTO Oost Achterhoek

Mark Ormel – *Voorzitter* ..... T 06-13 42 87 76
Manfred Keuper – *vicevoorzitter* ...T 06-23 56 84 26
Erica Lensink – *Secretaris* .....T 06-46 77 41 21
Tonnie Berendsen –*Penningmeester*..0544-351925
Sander Fisser ..... T 06-48 07 19 40
Harry Grevers .....T 06-12 60 14 03
Pascal Klein Holkenborg .....T 06-46 54 66 78
Gerben Obbink ..... T 06-20 90 50 48
Liesbeth Prinsen-te Peele .....T 06-22 75 46 02
Carla Schurink-Berntsen .....T 0544-46 15 93
Michel Tiggeoven .....T 06-12 28 72 03
André Wikkerink .....T 06-13 44 54 54

Wij wensen iedereen fijne feestdagen
en een goed 2019.

Belangenbehartiging LTO Oost Achterhoek 2018

Oost Achterhoek algemeen

- Ledenbijeenkomsten:

Jaarvergadering met na de pauze een interessante presentatie van Adinda Ladders (lobbyist LTO in Den Haag).
Bijeenkomst met LTO Ledenvoordeel over asbestsanering.
Excursie naar Dairy Campus en Wouda gemaal.
Ledenbijeenkomst met OWM over electrakeuring, gevaren van gassen en brede weersverzekering

Standpunt over zonneparken duidelijk aangegeven naar gemeenten.

Bestuur praat college van Gedeputeerde Staten bij over duurzame energie en zonneparken.

Bestuur is betrokken bij Adviesraad van Vruchtbare Kringloop Achterhoek.

Bestuur is betrokken bij plannen Aaltens Goor en Zwarte Veen.

- **Samengaan van POV en LTO** als belangenorganisatie voor de varkenshouderij

- **Standpunt** van LTO over zonneparken duidelijk aangegeven

- **Input** gegeven voor omgevingswet

- **Luisterend oor.** Wij proberen altijd een luisterend oor te bieden, ook als men het oneens is met het landelijk beleid.

Winterswijk

- **Symposium:** "boerentoeekomst" om in gesprek te komen met de nieuwe raadsleden

- **PEGEWE fietsvierdaagse stopplaats**

- **Folieactie**

- **WCL:** afvaardiging vanuit LTO

- **Natura 2000/PAS:** Voortschrijdend dossier waar LTO altijd bij betrokken is

- **Aanschuiven** aan de "energietafel"

- **PAN:** Afvaardiging in het PAN (Particulier Agrarisch Natuurbeheer)

- **DAW-project**

- **Scholenproject** met de klas de boer op.

- **Kennismaking** met de nieuwe raadsleden

- **Kiek'n bij de Noabers.** Grensoverschrijdend waterproject waar LTO medewerking aan geeft, maar is ook kritisch. In Duitsland is meer winst te halen dan in ons land.

- **Uitwisseling met Bauernverband Vardingholt**

- **Symposium voor raadsleden en belanghebbenden.** Bij fam. te Selle heeft LTO getracht een helder kijk op de landbouw en haar functie in het Nationaal Landschap te geven.

- **OZB** oneerlijke verdeling van de OZB ter sprake gebracht.

Aalten

- **Kennismaking** met gemeenteraadsleden, waarbij deze zijn uitgenodigd op locatie

- **Ledenavond:** Rondleiding bij het nieuwe pand van de fa Klein Nibbelink, met aansluitend een BBQ

- **Scholenproject:** groep 7 en 8 kennis laten maken met de boerderij

- **Verkeer:** overleg met de provincie en Cummela over (pas-seerhavens) N 318

- **Fietstocht** de boer op

- **Leden** konden weer een bankje bestellen om op het bedrijf te plaatsen voor wandelaars/toeristen

- **Gemeente over coachgesprekken** met bedrijven. Alle bedrijven hebben de mogelijkheid gehad om in gesprek te gaan met een coach om te **praten** over problemen/de toekomst van de bedrijven

- **Kavelruil:** Kavelruilcoördinator Frans Baack: 06-10309155 baack@gmail.com

- **SAAP:** Afvaardiging vanuit LTO

- **Voorstel** vanuit LTO: OZB verlaging

- **Overleg** met de gemeente Aalten over een subsidie vanuit de gemeente voor asbestsanering en sloop

- **Bijeenkomst** over ondermijning bijwonen

- **DAW Dinxperlo**, hiervoor is al veel overleg geweest en zal in 2019 een vervolg krijgen

Oost Gelre

- **Kennismaking** met de nieuwe raadsleden

- **Onderzoek** naar scheefgroei OZB

- **Fietstocht** de boer op met meer dan 300 deelnemers.

- **Pré verkenning** N 312

- **Huiskamerbijeenkomsten**

- **Grootschalige energieopwekking** bijwonen van bijeenkomsten

- **Excursie** bij Mueller

- **Bedrijven** in gesprek met coaches

- **Informatie** over onderhoud weg van Lievelde naar Groenlo

- **Glasvezel buitenaf** aanleg is dit jaar gestart, nadat we dit jarenlang gepromoot hebben.

- **Oversteek N18** overleg geweest met de gemeente en een zienswijze ingediend over het verdwijnen van oversteken.

- **Scheefgroei OZB** ter sprake gebracht in de gemeente.

- **Zonneweiden** standpunt kenbaar gemaakt in de gemeenteraad dat we hier tegen zijn op landbouwgrond.

Oude IJsselstreek

- **Fietstocht** de boer op. Deze werd goed bezocht.

- **Kennismaking** met de nieuwe raadsleden

- **Zomerexcursie** bij slachterij Pennings

- **Plattelandsraad:** afvaardiging van uit LTO

- **Inzet vormen van omgevingsvisie**

- **Huiskamerbijeenkomst**

- **Zwerfafval bermen** in samenwerking met de gemeente en DAP de Slinge.